

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Alia expenduntur obiecta à Suau Theologis Franciscanorum de materia & partibus huius Sacramenti, à Synodo numeratis; & de Absolutionis significatione, ibi pariter explicata; & obiecta ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

præscripti sunt, quiq̄ue aut ex verbis Euangelij, aut Ecclesiæ traditione declarantur: eos verò fines nec relaxare neque coarctare fas est. Medium, in quo sistit virtus per legis custodiam, non alio inuenitur circino, nisi legislatoris voluntate.

1551.

C A P V T XII.

Alia expenduntur obiecta à Suauis Theologis Franciscanorum de materia & partibus huius Sacramenti, à Synodo numeratis; & de Absolutionis significatione, ibi pariter explicata; & obiecta Ambrosio Pelargo de Sacramenti eiusdem institutione: ac denique examinatur quod affirmat Suauis de auctoritate à Legato usurpata.

MOx ad ea, quæ Theologi ex Franciscanis obiecerint, descendit Suauis, narratq̄ue, in recitatis Decretis duo illis supra modum displicuisse. Alterum erat, tres pœnitentis actus, quos memorauimus, appellari materiam Sacramenti, cum ipsis videretur materia esse debere res à ministro admota suscipienda. Ad id respondeo: Nec potuisse illis displicere quod Synodus non dixerat; non enim eos actus Synodus *materiam* appellauit, sed *quasi materiam* Sacramenti; ac proinde potius hoc pacto Scoti sententiam confirmauit, illos nimirum verè materiam non esse, nec remanere de eo disputandi locum, cum Eugenius IV. & cum eo Florentina Synodus in Decreto ad Armenios eandem loquendi rationem vsurpasset. Verisimilius videri posset, displicuisse Franciscanis id quod Suauis hîc confundit tamquam idem ac definitionem, de qua dictum est, videlicet, affirmasse Concilium, hos pœnitentis actus esse partes Sacramenti, cum Scotus voluerit esse quidem necessarias conditiones (in quo recedit ab hæresi recentiorum) sed non partes. Non desunt tamen egregij Franciscani Doctores, qui student Magistri sui opinionem explicare ceu communi sententiæ haud repugnantem: & inter alios Andreas Vega, qui præcipuus è Scotistis Concilio interfuit, etiam in erudito volumine quatuor ante annis edito de Decreto Iustificationis, quod in Sessione sexta promulgatum fuerat, ita sententiam Scoti exposuerat, vt in solis vocibus discrepantia esse posset, sed in re veritati ea consonaret; ita nimirum, vt Scotus non inficietur, hos actus esse partes Sacramenti quocumque modo, sed partes, eius naturam constituentes; cum eas posuerit solùm partes, vti Scholæ loquuntur, *integrales*. Nos verò

V u 2

iam

1551. iam vidimus, quàm circumspectè se gesserit Synodus erga Scoti opinionem, dum capite tertio, & canone quarto memoratos pœnitentis actus non Sacramenti sed pœnitentiæ partes nuncupauit; eodem capite tertio explicauit, eatenus eos appellari pœnitentiæ partes, quatenus ex institutione Diuina necessariæ sunt in pœnitente ad integritatem Sacramenti, & ad plenam absolutamque peccatorum remissionem.

Porro patentius se prodit nequitia Suauis in adducendis rationibus aduersus id, quod hac in re statutum est in Concilio, prætermisissis silentio solutionibus, etsi admodum compertis ac validis Franciscanorum nomine obiectat huic articulo parem Baptismi rationem, cui contritione opus est; nec tamen propterea illam Sacramenti partem esse. Sed quis è Theologicis tyronibus responsionem non didicit? quandoquidem haud omni Baptismo contritio est necessaria, sicuti videre licet in infantium Baptismo; unde liquet, eam illius partem non esse, sed solum exigi, antequam infundatur gratia, in eo, qui voluntariè peccauerit ex lege communis, noxam scilicet voluntariè contractam non condonari, donec illa desinat esse voluntaria, quod efficitur per pœnitentiam, quantum ad præteritum spectat: quantum verò ad futurum, per propositum; quæ duo continentur in contritione, siue perfecta ea sit, siue imperfecta, quæ alio nomine Attritio nuncupatur. Contrà verò nunquam euenire potest, vt Pœnitentiæ Sacramentum plenè suos effectus producat, prout rectè Synodus loquitur, absque recensitis actibus pœnitentis.

Alterum quod Franciscanis displicuit, si Suauis credimus, erat Concilij definitio, quâ affirmabatur, à Sacerdote verè pœnitentem absolui, & non potius declarari absolutum ex vi antegressæ contritionis. Id Suauis verisimile censuit, quòd sibi persuaserit, à Franciscanis sustineri, Contritione perfectâ opus esse in Sacramento, adeoque tali, quæ statim & ante absolutionem peccata delet, cuius opinionis fuit S. Bonauentura, Magistrum Sententiarum in hoc secutus. Sed nec eiusmodi res vera fuit, cum is, qui Tridentini vnicus id defendit, Franciscanus non fuerit, idemque ita defenderrit, vt verum pariter esset, remitti à Sacramento peccata, sicut indicauimus: nec Franciscani meritò id ægrè tulissent, quando non modò præcipuus illorum Doctor Scotus contrariam sententiam tradiderat, sed opinio Magistri & S. Bonauenturæ iam videbatur aduersari verbis Florentini, vbi dicitur, *Effectum huius Sacramenti esse absolutionem à peccatis.* Nec Tridentinum vti poterat aliâ dicendâ formâ.

formâ, magis erga huiusmodi opinionem circumspectâ, dum volebat producere tamquam propriè dicta illa Euangelij verba, quibus cœu bafinitur hoc Sacramentum, & quæ ab hæreticis ad metaphoricam significationem detorquebantur; verba, inquam, per quæ committitur Sacerdotibus potestas ligandi atque solvendi. Etenim vbi fuisset permiffa interpretatio, per quam *soluere* significet *declarare aliquem prius iam solutum fuisse*, æquè potuiffent admitti reliquæ omnes translatae ac minùs propriæ interpretationes. Quare quingenti & amplius anni fluxere, ex quo Richardus Victorinus, Theologus eximie alioqui pietatis ac modestiæ, tam absurdam censuit eam sententiam, quam nondum adeò præclari Doctores, eo quippe recentiores, comprobauerant aut improbauerant, vt, quamuis tunc declarationes laudatarum Synodorum haud præcessiffent, sibi temperare non potuerit, quin eam irrisione magis quàm impugnatione dignam appellauerit.

^a Lib. de potestate ligandi atque solvendi, cap. 2.

4 At quis infortunatum Suauem deceptit, pellexitque ad credendum, ac tam fidenter affirmandum, *hanc opinionem esse complexos omnes Scholasticos Theologos, eandemq; S. Hieronymi apertam sententiam esse?* Inter Scholasticos, præter duos antiquissimos, Richardum & Vgonem, eiusdem ætatis & patriæ, enumerare mihi licet ex aduerso S. Thomam & Scotum cum immenso asecularum exercitu. De S. Hieronymo nosse peruelim, quibus impressum typis Hieronymi Opera Suauis peruoluit, vt in eis nancisceretur, quod in communibus typis numquam reperiri potuerit? Sed hîc per insolitam charitatem Suauis responfionem refert à Decreti propugnatoribus redditam: *Absolutè pro hæretico non damnari eum, qui diceret, Absolutionem esse quamdam declarationem, quòd peccata sint remissa, sed quòd peccata sint remissa ei, qui certò credat sibi esse remissa; quo sola sententia Lutheri comprehenderetur: sed Franciscanis eâ responfione haud satisfactum, affirmantibus, vbi de hæresi agitur, oportere dilucidè loqui, nec vbiq; præsto futurum qui hanc declarationem proferret.*

5 Si sensa Concilij fuiffent, cuiusmodi ea Suauis depingit, iure optimo maiorem sermonis claritatem illi Theologi expetiiffent; sed oppositum ex eius verbis colligitur: sic enim ait ^b: *Docet quoque, Cap. 6. etiam Sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittenti peccata exercere; eosq; præuè sentire, qui in malis Sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quamuis autem Absolutio Sacerdotis alieni beneficij sit dispensatio; tamen non est solum nudum ministerium vel annuntiandi Euangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed ad*

Historiæ
Concilij Tri-
dentini
Lib. 12.
Cap. 12.

1551.

instar actus iudicialis, quo ab ipso, velut à Iudice, sententia pronuntiat.

Iam verò, quæ Spiritus sancti virtus, ipsis in Ordinis Sacramento collata, opus foret ad declarandum dumtaxat, pœnitentem esse cum Deo reconciliatum? Nónne liquet, dubitationem in eo sitam esse, quo pacto possit quempiam reconciliare cum Deo is qui inimicus Dei est, atque idcirco Synodus causatur virtutem S. Spiritus Sacerdotibus per Ordinem impressam, & ex deperdita Dei gratia non deperditam? Perge porrò: quâ ratione alieni beneficij dispensatio, foret mera accepti iam beneficij declaratio? Denique an perspicua ea verba non sunt, *non esse id nudum ministerium declarandi remissa esse peccata?* Qui S. Bonaventuram defendunt, non hoc ex paleis scriptum contexunt: dicunt potius, eius opinionem haud prorsus reici, propterea quòd ipsa antegressa reconciliatio ponitur ab eo tamquam profecta non ex vi solius Contritionis, quod affirmabat Petrus ab Osma, damnatus disertè à Sixto Quarto, & tacitè postea à nostro Concilio; sed ex vi voti, quod in Contritione includitur, huius Sacramenti suscipiendi; adeò vt supersit in peccatore, quantum perfectè contrito, obligatio peccata confitendi: & præterea, quia ipse affirmat, in ipso absolutionis actu remitti aliquod debitum eoque perseverans, hoc est, partem pœnæ temporariae, quæ post condonationem æternæ adhuc debetur, & gratiam sanctitatis infundi. Hæc sunt, quibus S. Bonaventuræ opinio utcumque defenditur: quæ vbi satis esse non videantur, non propterea Doctor hic, tam eximiæ seu sanctitatis seu gloriæ, iacturam ullam famæ patietur apud cordatos viros, quibus compertum est, alios quoque ex vetustissimis sanctissimisque Doctoribus in erratum aliquod lapsos, reiectum postmodum ab Ecclesia, aut cum Semiarianos Semipelagianosque damnauit, aut cum cuicumque mendacio culpe notam inurit, aut cum declarat, Beatos clarè Deum intueri, aut cum alia definit ac statuit. Quin tribuere priuato homini nunquam errandi prærogatiuam, idem esset ac derogare priuilegio, quod Christus Vicariis suis tamquam proprium impertiuit.

Nec minorem in Dominicanos calumniam Suauis exercet, vbi Ambrosium Pelargum, Septemviri Treuirensis Theologum, inducit dicentem, *ea Domini verba, Quorum remisistis, &c. à nullo fortè Patrum exponi de institutione Sacramenti Pœnitentiæ, sed ab aliis de Baptismo, ab aliis de condonatione peccatorum, quocumque tandem modo suscipiatur: proinde si ad solam Sacramenti Pœnitentiæ institutionem restringerentur, proscripiis tamquam hæreticis iis qui aliter exponerent, commo-*

ad oppugnandum aditus aduersariis laxaretur.

Prius

8 Prior huiusce dicti pars numquam à tam eruditi viri labiis potuit elabi; neque sistere potuisset in mente cuiusvis, quamquam imperitissimi, in eo theatro, vbi iam pro hoc Sacramento copiosè producta fuerant vniuersæ antiquitatis testimonia. Quòd enim ex his multa extant reipsâ satis clara, memoratis verbis innixa, palàm situm ex iis quæ breuiter in medium protulimus, tum ex aliis plurimis quæ sacrarum controuersiarum scriptores congesserunt. Multò minùs potuit Pelargus partem alteram affirmare, qui & Decreti tenorem legerat, & mentem Concilij callebat, quæ nec ea fuit, nec vquam ea visa est, vt vellet illos proscribere, qui recensitis Evangelij verbis aliquam aliam sententiam tribuerent, institutioni huius Sacramenti in illis habitæ minimè repugnantem: quare quòd quispiam eadem sic explicet, vt simul de hoc loquantur, simul de facultate Sacerdotibus tradita, tamquam ministris ordinariis Baptismi, quid tandem is peccat? & quis ab ipso tam commodus ad oppugnandum aditus aduersariis referatur? in quamquam Dialectica traditum est, affirmationem vnus, esse alterius diuersi sed non contrarij inficiationem?

9 Diuidet qui hæc perlegerit, an quæ Suauis opponit aut ab aliis obiecta, aut verius ab ipso conficta, huiusmodi fuerint, ob quæ ad permouendum confessum, ne ea non magni æstimaret, & ad non retrahendam eorum causâ manum à perpenis declarationibus, opus fuerit, vt Legatus eam adhibuerit auctoritatis violentiam, quam illi Suauis apponit: quæ videlicet vt ab aliis Legatis hæctenus vsurpata non fuerat, præsertim in dogmatibus, quemadmodum distinctè ostensum est; ita multò minùs à Crescentio fuisset tentata, dum ibi aderant tres Septemviri, & tot præterea insignes Germaniæ Præfules, qui passi non fuissent vim inferri nationis suæ Theologis; cum plerique Episcoporum essent subiecti Cæsari, perpauci Pontifici, quod patet ex ipsorum Catalogo, in primis Concilij voluminibus anno 1564. Antuerpiæ impressi. Et tamen Suauis affirmare coactus est, maiori suffragiorum numero statutum fuisse, ne quid mutaretur. Illud etiam aduertatur, oportuisse rationem haberi Oratorum Septemviri Brandeburgensis, & Ducis Wirtembergæ, qui tunc aderant, & oculati testes esse potuissent vniuersæ Germanicæ nationi huiusce in agendo violentiæ. Nos autem suprâ perspeximus, à Pontifice aded fuisse expetitam Protestantium in Concilio frequentiam, vt hac solum spe & hac promissione ductus, voluntatem decessoris ac suam pariter reuocauerit, reposito Tridenti Concilio. Quo pacto igitur voluisset Protestantium contumaciam

ciam

1551.

ciam munire tam forti clypeo, cuiusmodi fuisset Doctorum, Praefulum, Oratorumque Germanorum testificatio, quæ palam fieret, illic haud libenter audiri, quicumque vsque ad postremum sanctonis firmandæ momentum aliquid validum obiiceret, simulque doctorum monita, ne per minimam quidem animaduersionem pensata, in irritum cadere? Quod aliquanto seuerius Crescentius agebat, illud erat, vt nimirum inutiles dicentium digressiones praecederet, caueretque, ne disceptationes in altercationes degenerarent.

Vt ad huiusce capituli finem deueniam, illa mihi confutanda scripta sunt, quæ de extrema Vnctione Suauis commemorat. Ea sunt. In primo capite huius argumenti Patres ad hoc selectos posuisse, à principio Sacramentum hoc fuisse à Christo institutum, S. Marci sexto; sed postea quemdam ex Theologis animaduertisse, Apostolos id temporis nondum fuisse Sacerdotes, quippe qui antea etiam vltimam sacris initiati non fuerant; adeoque cum declararetur Synodus, huius Sacramenti ministrum esse Sacerdotem, durum ac periculosum fuisse visum: hinc necessario colligi, voluisse Christum eo toto antecedente temporis spatio hanc legem relaxare, etque extra Ordinem hanc potestatem illius administrandi tribuere, quam obrem placuit, vt vox *institutum* in vocem *insinuatam* commutaretur; quæ, admonente Suauis, incondite ibi apposita est, æque ac fragmentum non bene contextum reliquo panno.

Hæc narratio duas obtinet condiciones egregias, quas in huius scriptoris mercibus sæpius experimur. Primò, vt ex legitimis monumentis ea reuincatur falsitatis: præterea, vt ei quoque, qui de re ipsa edoctus intimè non esset, incredibilis accidat. Dixi, eam ex legitimis monumentis falsitatis reuinci: etenim in cæteris minorum Theologorum, habitis 21. & 22. Octobris, adeoque integrè ferè mense antequam Canones & Decreta formarentur, quod opus non nisi post initium Nouembris inchoatum est, non vnus dumtaxat, sed plures ex Theologis obseruarunt, huiusmodi Sacramentum non institutum, sed adumbratum atque insinuatam fuisse per ea quæ habentur in sexto capite S. Marci, perinde ac planè Synodus declarauit. Hi verò præsertim fuere Iodocus Rauestein, Louanienfis Theologus, à Maria Regina missus, & Sigismundus Fedrus Diruta, Præses Minorum in Vmbria, Tridentini Cardinalis Theologus. In prima itaque forma Patribus proposita die 16. Nouembris hæc erant verba: *Docet sancta Synodus, extremam hanc infirmorum Vnctionem verè & propriè noui Testamenti esse Sacramentum, à Christo quidem Domino institutum; per Apostolos verò, qui (vt apud Marcum 6. 13.)*

gitur) oleo ungebant ægros, & sanabantur, delineatum & insinuatum; 1551.
 per Iacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, cap. 5. sua Canonica epi-
 stola fidelibus commendatum atque promulgatum fuisse.

12 Addidi, incredibile id suâ sponte videri vel iis qui factum non
 callerent; quoniam tamen quidam ex Patribus, non admodum
 antiquis, & quidam ex Theologis, arbitrati fuissent, vñtionem, de
 qua S. Marcus cap. 6. & S. Iacobus cap. 5. agunt, eiusdem esse natu-
 ræ; nihilominus Magister Sententiarum ritè discrimen animad-
 uertit, dum affirmans hoc Sacramentum iuxta atque reliqua fuisse
 institutum à Christo, & à S. Iacobo tantummodò promulgatum,
 nullum ex laudato S. Marci testimonio argumentum traxit; quem-
 admodum neque pariter traxerunt ad hoc comprobandum ante il-
 lum Hugo Victorinus, & post eundem Alensis, S. Bonauentura, alii-
 que Scholastici. Quin S. Thomas in eo articulo Magistri, quæ-
 stiunculâ suâ tertiâ, articulo primo, rationem reddit, cur Euange-
 listæ huius Sacramenti non meminerint; adeoque pro certo ponit,
 non fieri de illo mentionem apud S. Marcum eo loco, cuius mini-
 mè quidem oblitus fuerat, cum paulò post dixerit, *Tamen de vñtio-
 ne olei Marcum sexto capite loqui.* Ex quo liquet, illum haud existi-
 masse eam vñtionem tamquam huius Sacramenti vsum, sed tam-
 quam illius præludium ac figuram, eâ planè ratione quâ Concilium
 sentit. Quapropter verisimile non est, voluisse Concilium, nullâ Pa-
 trum insignium auctoritate nixum, & absque consensu, imò aduer-
 sus consensum Scholasticorum, ad huiusmodi definitionem proce-
 dere, & ab vnus tantum Theologi, inter tot sapientissimos viros,
 animaduersione fuisse retractum. Obseruandum etiam est, Domi-
 nicum Sorum, qui Concilio interfuerat cum Decretum de *Iustifi-
 catione* confectum est, & cum Sacramentorum argumenta digere-
 bantur, haud prætermisisse id ipsum reliquis in memoriam reuoca-
 re; quemadmodum videmus ab eodem fuisse consideratum in suo
 Commentario super quarto Sententiarum. Addo, opinionem id ne-
 gantem non persuaderi solùm ex eo, quòd Apostoli nondum essent
 Sacerdotes, cum S. Marcus refert vñtionem ab illis exercitam; sed
 quia huiusmodi vñtio, quantum indicat Euangelium, sanitatem
 tantum corporis, & ita quidem vt numquam falleret, ægris restitue-
 bat: neque ad mortis periculo proximos coarctata erat, sed ad cæ-
 cos, ad claudos, & ad omnes ægros extendebatur; & etiam quia,
 quantum ex narrationis tenore licet conicere, infidelibus quoque
 & nondum Baptismo lustratis, adeoque Sacramenti non capacibus,
 sanitas conferebatur. Quòd autem aptè ea vox *insinuatum* apposita
 fuerit,

6 In 4. di-
 stinct 23.
 q. 1. art. 1.

Pars II.

Xx

fuerit,

Historiæ
 Concilii Tri-
 dentini
 Pars II.
 Lib. XII.
 Cap. XII.

1551.

fuerit, difficile intellectu non est: quin è contrario, si affirmasset Synodus, Sacramentum illud fuisse institutum à Christo in eo S. Marci loco, opus non erat aliam promulgationem quærere, postquam Christus è terris abiit; cum satis fuisset, quod is Apostolis promulgasset, & in Euangelio scriptum, ac traditionibus propagatum haberetur: atque ea de causa numquam nominat Concilium huiusmodi promulgationes de reliquis Sacramentis. Sed quia huius Sacramenti institutio in Euangelio non est, & quidam è scriptoribus in animam sibi induxerant, fuisse non à Christo, sed à S. Iacobo institutum, quod repugnabat superiori Concilij definitioni in Sessione septima; eapropter consultò dictum est, fuisse *insinatum*, hoc est adumbratum atque indicatum à Christo in eo sancti Marci loco. Quare S. Iacobus postea non instituit, sed promulgavit id quod à vero inuentore atque auctore fuerat illi demandatum & iniunctum: quo pacto etiam dicimus, Sacramenta noui Testamenti fuisse in veteri insinuata & figurata. Mihi planè videtur accommodari Suauis, in tot Concilij impugnationibus ab eo congestis, id quod responsum est animoso cuidam litteratori, qui centum contradictiones in spectatissimo scriptore à se repertas gloriabatur: *Hoc est* (illi reposuit veteranus qui aderat magister) *centum loca à te minime intellecta.*

C A P V T XIII.

Leges de disciplina à Synodo paratæ; & malignæ Suauis animaduersiones.

HÆc de dogmatibus: Canones de morum emendatione, sicuti in eorum præmio dicitur, potissimè dederunt operam, vt obstacula remouerentur, in quæ incurrebant Episcopi in coercendis vitiis Ecclesiasticorum, è quorum disciplina tum ob auctoritatem, tum ob rationem, tum etiam ob exemplum, reliquorum omnium fidelium disciplina pendeat. Id confectum est, partim explicatis superioribus disciplinæ legibus, quas (prout ingeniosa licentiæ mos est) complures subtilibus interpretationibus callidisque consiliis debilitare conabantur, partim nouis etiam legibus Decreto adiectis: alia quoque rebus aliis conducentia stabilita.

Primo capite hæc prohibentur: *Cum honestius ac tutius sit, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quàm cum Præpositorum scandalo graduum altiorum appetere dignitates.*